

ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΓΙΑΤΡΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Σταύρου Βασαρδάνη

᾽Ωραιότερα καθ' ἅπασαν τὴν Αἰμονίαν οὐδεμία ἦτο παρά ἢ Λαρισσαία Κορωνίς. . .» μᾶς διηγείται ὁ Λατίνος ποιητής. Τὴν εἶδε ὁ Ἄπολλωνας τὴ θελκτικὴ Νύμφη καὶ τὴν ἐρωτεύθηκε. Καὶ ἓνα δειλινὸ κατέθηκε, ὁ ξανθὸς Θεὸς τοῦ Φωτός, στοὺς ἀνθισμένους λειμώνες τῆς Θεσσαλίας καὶ τὴν ἔκανε δική του. Ἄπο τὸν ἔρωτα αὐτοῦ τοῦ Ἄπολλωνα καὶ τῆς Κορωνίδος γεννήθηκεν ὁ Ἄσκληπιός.

Ἄλλὰ τὸ εἰδύλλιο τῆς ὁμορφῆς Λαρισ-

σαίας Νύμφης καὶ τοῦ Ἄπολλωνα εἶχε τραγικὸ τέλος. Κι ἀκούστε νὰ σᾶς πῶ τὸ θλιβερό τέλος τῆς τρυφερῆς αὐτῆς ἱστορίας: Ὁ φλύαρος Κόραξ πῆγε καὶ ἔβαλε λόγια στό Θεό τοῦ Φωτός, πῶς ἡ ὠραία Κορωνίδα τόν ἀπατούσε. Σάν τ' ἄκουσε ὁ ἐρωτευμένος Ἄπολλων, βαρειά τοῦ κακοφάνη. Καθὼς τὰ παίρνουνε βαρειά κάτι τέτοια ὅλοι οἱ ἐρωτευμένοι τοῦ κόσμου. Ἐξαλλος ἀπὸ ζήλεια, ἀρπάει τὸ τόξο του, πάει καὶ τὴ θρίσκει, τὴ σημαδεύει καὶ τὴ χτυπάει μὲ τὸ πικρὸ βέλος στό στήθος. «. . . Αὕτη δέ βληθεῖσα στεναγμὸν ἔδωκε. . . «γιόμισεν ἀπὸ ἄλικο αἷμα τὸ λευκὸ τῆς στήθος. Πέφτοντας ἢ Κορωνίς πρόφτασε μονάχα νὰ ψιθυρίσῃ: «Θά μπορούσα νὰ ἀπολογηθῶ, Φοῖβε, μὰ πρῶτα πρέπει νὰ γεννήσω τὸ παιδί σου πού κλείνω μέσα στὰ σπλάχνα μου. . .» εἶπε καὶ σωριάστηκε νεκρὴ πάνω στὴ χλόη ἢ ὠραία κόρη.

Σάν εἶδε νεκρὴ τὴν Κορωνίδα, ὁ Ἄπολλων μετάνοιωσε, μὰ τώρα ἦτανε πιά ἀργά. Ἡ Λαρισσαία Κορωνίς κοίτουταν μπροστά του νεκρὴ. . . Θύμωσε τότε ὁ Φοῖβος Ἄπολλων μὲ τὸν φλύαρο Κόρακα καὶ πάει καὶ τόν πιάνει καὶ ἀπὸ ἄσπρος πού ἦτανε μέχρι τότε τὸν μεταμορφώνει, πρὸς τιμωρία του σέ. . . μαῦρο, γιὰ νὰ μάθῃ νὰ μὴν κουτσομπολεῦν τούς ἔρωτες τῶν ὠραίων Νυμφῶν. . .

Ὡστόσο ὁ Ἄπολλων ἔβγαλε μέσα ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς Κορωνίδας ζωντανό τὸ γιό του, τὸν Ἄσκληπιό. Καὶ μόλις τὸν

ἔβγαλε, πήγε καί τόν παρέδωσε ἐπάνω στό Πήλιο στόν Κένταυρο Χείρωνα νά τόν ἀναθρέψει. Τόν ἐπῆρε ὁ σοφός Κένταυρος καί τόν ἀνέθρεψε καί τόν ἔμαθε νά χρησιμοποιοῖ γιά θεραπευτικούς σκοπούς τά βότανα τοῦ Πηλίου. Τό Πήλιο ἀπό τά μυθικά χρόνια ἀκόμα ἦτανε γιομάτο ἀπό φαρμακευτικά φυτά, γι' αὐτό ἀπαικαλεῖτο ἀπό τοὺς ἀρχαίους καί «φαρμακωδέστατον». Καί σήμερα τό Πήλιο εἶναι γιομάτο ἀπό φαρμακευτικά βότανα. Πικροκαστανίες — γιά τοὺς ρευματισμούς — φιλλύρα, τύλιο, μέντα, ρήγανη, μέλεγο — γιά τίς ἀμοιβάδες — ὡς καί βαλεριάνα καί πλήθος ἄλλα βότανα ἀφθονοῦν στά χωριά του. Τόσο δέ καλά ἔμαθε τήν ἰατρική τέχνη ὁ Ἄσκληπιός ἀπό τόν Πηλιορίτη Κένταυρο, ὥστε . . . «γενόμενος χειρουργικός καί τήν τέχνην ἀσκήσας ἐπὶ πολύ οὐ μόνον ἐκώλυε τινάς ἀποθανεῖν, ἀλλ' ἀνήγειρε καί τοὺς ἀποθανόντας», καθὼς μᾶς βεβαιώνει ὁ Ἀπολλόδωρος. Σάν ἔμαθε ὁ Ἄδης τὰ κατορθώματα αὐτά τοῦ Ἄσκληπιοῦ ἐπάνω στό Πήλιο, ἔγινε ἔξω φρενῶν ἀπ' τό κακό του. Ἄκους ἐκεῖ νά μὴν ἀφήνῃ τοὺς Πηλιορείτες, ὁ προκομένος ὁ Ἄσκληπιός, νά πεθάνουν! Καί τί θά γίνῃ λοιπόν τό Βασίλειο τοῦ Ἄδῃ δίχως πεθαμένους; Κινδύνευε νά καταντήσῃ ὁ Ἄδης ἕνας βασιλιάς δίχως ὑπηκόους, καί βασιλιάς δίχως ὑπηκόους, καθὼς τό ξέρομε, δέν εἶναι γιὰ... κουβέντα. Σηκώνεται λοιπόν μιά καί δύο, πάει στόν ἀδερφό του τόν Δία πάνω στόν Ὀλυμπο καί τοῦ λέει τὰ καθέκαστα. Αὐτό κι αὐτό... Σάν τ' ἄκουσε ὁ Μέγας Ζεὺς τὰ παράπονα τοῦ ἀδερφοῦ του, γυρίζει καί τοῦ λέει: «Καί δέν τόν ἀφήνεις καημένη τόν Ἄσκληπιό νά κἀνῃ ἀθάνατους ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, νά ζοῦνε τὴ μίζερη αὐτὴ ζωὴ τους αἰώνια δίχως ἐλπίδα νά... πεθάνουν ποτέ; Θά ἦτανε ἢ μεγαλύτερη τιμωρία του!» Ἔτσι εἶπε ὁ πατὴρ ἀνδρῶν τε Θεῶν καί γέλασε πλούσιο γέλιο πού σείστηκε ὁ Μέγας Ὀλυμπος. Μά ὁ Ἄδης δέν γελούσε. . . Μόνο γυρίζει καί τοῦ λέει συγχυσμένος: «Ποῖον σέ ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων... (τ' εἶν'

αὐτά πού λές) βαρύγδουπε; Ἄθανάτους τοὺς ἀνθρώπους; . . . Ἐδῶ θνητοὶ καί κοινοίσιμα εἶναι καί κοντεύουν νά μᾶς τινάξουν στόν ἀγέρα. . . Ὅχι νά τοὺς κάνουμε κι ἀθάνατους». Καί ὁ μὲν Ἄδης ἔτσι μίλησε. Ὁ δὲ Μέγας Ζεὺς χάριδεψε ταραγμένος τὴ θεϊκὴ του γενειάδα. Σηκώνεται τότε, ἀρπάει τοὺς κεραυνούς καί τοὺς ρίχνει στόν Ἄσκληπιό ἐπάνω στό εἰνοσίφυλλο Πήλιο καί τόν σκοτώνει. Ἔτσι πέθανε ὁ Ἄσκληπιός. Καί ἀπὸ τότε οἱ Ἄσκληπιάδες ὄχι μόνον δέν ἀνεγείρουν τοὺς ἀποθανόντας, μὰ οὔτε. . . κωδύουν τινάς ἀποθανεῖν. . . Φοβοῦνται μὴν τύχει καί θυμώσει μαζί τους ὁ. . . Ἄδης.

Καί σάν πέθανε ὁ Ἄσκληπιός, οἱ ἀνθρώποιοι τοῦ ἔστεισαν «Ἱερά» καί τόν ἀνεκλήρυσαν Θεὸ τῆς Ὑγείας καί τόν ἀποκαλοῦσαν «Σωτήρα». Ἀφιέρωσαν δέ σ' αὐτόν σάν ἱερά σύμβολα τό φεῖδι, τό ραβδί καί τό κύπελλο. Τό ἱερό του ζῶο ἦτανε ὁ πετεινός, σύμβολο τῆς ὑγείας καί τῆς γονιμότητος, πού συχνά τόν προσφέρουν θυσία στό βωμό του. Γι' αὐτό καί ὁ Σωκράτης τίς τελευταῖες του στιγμές θά ζητήσῃ ἀπὸ τόν Κρίτωνα γιὰ τελευταία χάρη, νά μὴν ἀμελήσῃ νά θυσιάσῃ Ἀλεκτρυόνα στόν Ἄσκληπιό. Νά ἐννοοῦσε ἄραγε μ' αὐτό ὁ μέγας ἐκεῖνος χιουμορίστας τῆς ζωῆς πὼς ἤθελε νά εὐχαριστήσῃ τόν Ἄσκληπιό γιατί τόν ἐγλύτωσε ἀπ' τὴ μεγάλη αὐτὴ ἀρρώστια πού λέγεται. . . ζωὴ; Ποιὸς ξέρει. . .

Ὡστόσο φαίνεται πὼς σώθηκε ὡς τὰ σήμερα τό ἔθιμο νά σφάζουν στὰ θεμέλια τοῦ νέου σπιτιοῦ πετεινό, γιὰ νά εἶναι οἱ ἔνοικοι ὑγιεῖς καί νά φτιάνουν πολλὰ παιδιά!

Ὁ Ἄσκληπιός εἰκονίζεται στὰ ἀγάλματα καί στὰ νομίσματα ὡς ὄριμος ἄνδρας μέ δασεῖα γενειάδα. Ἄν καί ὁ κουτσόπολις Λουκιανὸς διερωτᾶται: πὼς εἶναι δυνατόν ὁ νεαρός καί ἀγένειος Ἀπόλλων, ὁ πατέρας τοῦ Ἄσκληπιοῦ, νά ἔχῃ υἱὸν τόσο. . . εὐγένειον! Αὐτὰ ὅμως κατένας θνητὸς μυαλωμένος δέν τὰ ἄκουγε.

Ποιός ήμπορει άλλως τε νά γνωρίζη τά μυστήρια τών Θεών;

Ύπήρχαν δέ Ύσκληπιεία σέ πολλά μέρη τής Έλλάδος. Από τά πιό ξακουστά ήτανε στά Τρίκαλα, στήν Κώ, στήν Πέργαμο, στήν Έπίδαυρο, όπου πήγαιναν οί άρρωστοί καί γίνονταν καλά. Καί οί άσκούντες τήν Ιατρικήν τέχνην ονομάζονταν Ύσκληπιιάδαι. Ύπήρχαν δέ συνταγές Ιατρικές έπάνω σέ πλάκες καί μάλιστα στό ιερό τής Κώ, από τίς όποίες ώφελήθηκαν ό ξακουστός Ύπποκράτης καί ό Ρωμαίος Πλίνιος.

Αυτός ήτανε ό Ύσκληπιός, ό γιός του Ύπόλλωνα καί τής Λαρισσαίας Κορωνίδος, πού διδάχτηκε τήν Ιατρική τέχνη έπάνω στό «φαρμακωδέστατο» Πήλιο από τόν σοφό Κένταυρο Χείρωνα καί πού τόν έκεραίνωσε ό Ζεύς, μήν τύχη καί κάνει άθάνατος τούς άνθρωπους καί κινδυνέψουν οί Ύρχαίοι Θεοί. Καί θηητό άκόμα τό... «όλοόιον» (όλέθριο) γένος τών ανθρώπων τά κατάφερε νά τούς τινάζη στόν άγέρα. Καί τούς έδιωξεν έπάνω από τόν ιερό Όλυμπο, όπου ειχαν τά παλάτια τους καί χαίρουσαν τήν όμορφιά τής ζωής. Καί δέν τούς άφησε μήτε «καλύβην» ούτε «παγάν λαλέουσας» μηδέ «δαίδαλον αύλάν». Ύν καί πολλοί θέλουν νά πούν πώς δέν τούς έδιωξαν οί άνθρωποι τούς Ύρχαίους Θεούς... Μόνο οί Θεοί πέθαναν άπ' τό πολύ... γέλιο, βλέποντας τά καϊώματα τών θνητών!

Η ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Ύη φαρμακολογία είναι παλαιότατη. Ό Όμηρος άναφέρει δώδεκα κατηγορίες φαρμάκων: Τά Έσθλά, Λυγρά, Ύηπια, Όδυνήφατα, Ούλόμενα, Πικρά, Μυτυόεντα, Άνδρόφωνα, Νηπενθή, Άχολα, Έπίληθα καί Ουμοφόρα.

ΚΑΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΙΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΡΕΦΩΝ

Τό ένα τρίτο περίπου τών βρεφών δέν πρόκειται νά συμπληρώσουν τόν πέμπτο χρόνο τής ήλικίας τους, λόγω κακής διατροφής καί ύποσιτισμού, δήλωσε σήμερα ό πρόεδρος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Τροφίμων κ. Άρντοуро Τόνκο. Πρόσθεσε, ότι τά 25% τών παιδιών, πού θά έπιζήσουν, στίς 43 πιό φτωχές χώρες του κόσμου, θά ύποφέρουν από έλλειψη πρωτεΐνης, εάν δέν ληφθούν δραστηκά μέτρα. Ό κ. Τάνκο, ύπουργός Γεωργίας τών Φιλιππίνων, έξέθεσε ώρισμένα προβλήματα, πού τό Συμβούλιο έλπίζει νά έξετάσει στήν 4η έτήσια σύνοδό του.

Ό κ. Τάνκο είπε ότι μελέτες τής Παγκοσμίου Όργανώσεως Ύγείας καταλήγουν στό συμπέρασμα, ότι είναι πραγματοποιήσιμη ή έντός 10 έτών καταπολέμηση καί εκρίζωση τών αίτιών τών άσθενειών, πού όφείλονται σέ κακή διατροφή, όπως είναι ή βρογχοκήλη, από τήν όποία πάσχουν 200 εκατομμύρια άτομα καί ή έλλειψη βιταμίνης «Α», πού προκαλεί τήν τύφλωση 100 χιλιάδων ατόμων κάθε χρόνο.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΓΑΜΟΙ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Περισσότεροι γάμοι, αλλά λιγότερες γεννήσεις σημειώθηκαν σ' όλη τή χώρα τό δεύτερο έξάμηνο του 1977.

Σύμφωνα μέ τά έπίσημα στατιστικά στοιχεία τήν περίοδο αύτή έγιναν 38.843 γάμοι (έναντι 35.773) καί γεννήθηκαν 70.620 παιδιά (έναντι 73.592).

Οί θάνατοι, τέλος, τήν ίδια περίοδο έφθασαν τίς 38.956, ένώ τό 1976 ήταν 38.823.